

Lasy Państwowe
DLA LASU, DLA LUDZI

**Szacowanie szkód łowieckich
w poplonach.
Ćwiczenia z obliczenia szkody łowieckiej
w poplonie.**

Stan prawny na dzień 28.02.2022 r.

www.lasy.gov.pl

SZACOWANIE SZKÓD W POPLONACH

Fot. www.topagrar.com

SZACOWANIE SZKÓD W POPLONACH

Osoby szacujące na podstawie oględzin ustalają rodzaj uprawy, gatunek roślin lub ich odmianę, które zostały założone jako uprawa na gruncie rolnym ze wskazaniem przeznaczenia uprawy na:

- poplon**,
- masa zielona,
- ziarno,
- korzeń,
- bulwa,
- owoc,
- inne.

Uprawa może być założona jako poplon.

POPLON - DEFINICJA

Poplon to roślina uprawiana pomiędzy dwoma plonami głównymi, wykorzystywana jest na zbiory zielonej masy, siano, kiszonkę lub na przyoranie jako zielony nawóz.

4

Poplony można spasać, można zaorać jako nawóz zielony, można też wiosną zrobić z roślin ozimych kiszonki.

Rośliny jare zasiane jako poplon można pozostawić na zimę jako mulcz.

Udane poplony z roślin jarych, pozostawione do wiosny, zimą zamarzną i stworzą na powierzchni gleby swego rodzaju powłokę pierzynkę nazywaną mulczem.

Mulcz ogranicza parowanie a gleba pod nią jest wręcz pulchna i wilgotna. Można w nią wsiać wiosną, bez orki np. nasiona buraków cukrowych.

Osoby szacujące na podstawie oględzin ustalają rodzaj uprawy, stan i jakość uprawy, ważnej jest również aby znały przeznaczenia uprawy np. czy jest to uprawa przeznaczona na poplon.

RODZAJE POPLONÓW

Rozróżnia się trzy rodzaje poplonów:

poplon ozimy – wysiewany jest jesienią po całkowitym zbiorze plonu głównego, zbierany (np. na kiszonkę) lub przeorany jest wiosną następnego roku.

Poplon ozimy to np. rzepak, żyto.

poplon ścierniskowy – wysiewany jest w drugiej połowie lata zaraz po zbiorze wczesnego plonu głównego, zbierany jesienią np. rzepa ścierniskowa, peluszka, gorczyca biała.

wsiewki międzyplonowe (śródpłon) – wysiewane są na wiosnę wraz z plonem głównym, pozostając do jesieni tego samego roku np. saradela wsiana w żyto.

W zależności m.in. Od okresu wysiewu rozróżniamy różne rodzaje poplonów.

Znaczenie rolnicze poplonów

Poplony można spasać, można zaorać jako nawóz zielony, można też wiosną zrobić z roślin ozimych kiszonki. Rośliny jare zasiane jako poplon można pozostawić na zimę jako mulcz.

Udane poplony z roślin jarych, pozostawione do wiosny, zimą zamarzną i stworzą na powierzchni gleby swego rodzaju powłokę pierzynkę nazywaną mulczem.

Mulcz ogranicza parowanie, a gleba pod nią jest wręcz pulchna i wilgotna. Można w nią wsiać wiosną, bez orki np. nasiona buraków cukrowych.

Poplon - roślina uprawiana po plonie głównym, jest uprawą i podlega przepisom dotyczącym szkód łowieckich.

Poplon jest uprawą, i daje „plód rolny” w postaci masy roślinnej.
Odszkodowanie należy się za każdą „skończoną” uprawę na danym polu.

7

Problemem przy szacowaniu szkód na poplonach może stać się przyjęcie wielkości plonu oraz ceny rynkowej np. przy szacowaniu roślin na przyoranie (np. gorczycy) powinniśmy stosować porównanie do innych zielonek ponieważ nie ma cen rynkowych dla takiej zielonki.

Warianty uprawy poplonu objętego programem rolno-środowiskowym w kontekście szkód łożwieckich

Najczęściej uprawiane są rośliny motylkowe i trawy o powolnym początkowym tempie wzrostu.

8

Ponieważ przepisy dopuszczają wypas takiego poplonu (0,4 DJP/ha), można mówić o potencjalnej stracie rolnika na skutek szkód łożwieckich i dlatego rolnik może ubiegać się o odszkodowanie.

Określenie powierzchni zredukowanej

$$P_z = P_u \times \% \text{ zniszczenia}$$

gdzie:

P_z = powierzchnia zredukowana

P_u – powierzchnia uszkodzona

% zniszczenia - ustalony procent zniszczenia

Przy użytkach zielonych określenie powierzchni zredukowanej odbywa się na podstawie wizualnej oceny.

Powierzchnia uszkodzona – jest to obszar, na którym stwierdzono ślady bytowania i żerowania zwierzyny.

Powierzchnia zredukowana – rozmiar szkody (iloczyn wielkości uszkodzonego obszaru uprawy i procentu jej zniszczenia).

Wyliczenie masy zielonej

Dla wyliczenia masy zielonej poplonu wyznaczamy 4 próby na pow. 1 ha.

Próby wyznaczamy na powierzchni nieuszkodzonej.

Próby powinny być reprezentatywne dla danego poplonu.

Każda próba ma 1 m².

Z każdej próby pobieramy masę zieloną, którą ważymy.

Wyliczenie powierzchni objętej pomiarem

$1 \text{ m}^2 \times 4 \text{ pomiary} = 4 \text{ m}^2$

1 ha tj. $10\,000 \text{ m}^2 : 4 \text{ m}^2 = 2500$

Wyliczenie masy zielonej z pow. nieuszkodzonej

I pomiar – 2,0 kg masy zielonej
II pomiar – 2,3 kg masy zielonej
III pomiar – 2,2 kg masy zielonej
IV pomiar – 2,0 kg masy zielonej
Razem 8,5 kg masy zielonej

Aby uzyskać masę zieloną z 1 hektara, należy sumę zebranej masy zielonej z 4 pomiarów (4m²) pomnożyć przez 2500.

Wielkość masy zielonej na 1 ha pow. nieuszkodzonej wynosi $8,5 \text{ kg} \times 2500 = 212\,500 \text{ kg}$ (21,25 t)

Wyliczenie średniej masy zielonej na powierzchni uszkodzonej

I pomiar – 1,0 kg masy zielonej
II pomiar – 1,3 kg masy zielonej
III pomiar – 1,2 kg masy zielonej
IV pomiar – 1,0 kg masy zielonej
Razem 4,5 kg masy zielonej

Aby ustalić średnią masę zieloną jaka uległa zniszczeniu należy:
od średniej masy zielonej na powierzchni nieuszkodzonej odjąć średnią masę zieloną na powierzchni uszkodzonej.

średnia masa
zielona na pow.
nieuszkodzonej

średnia masa
zielona na pow.
uszkodzonej

średnia masa
zielona
zniszczona

Wyliczenia

$$8,5 \text{ kg} - 4,5 \text{ kg} = 4,0 \text{ kg}$$

Aby wyliczyć średnią masę zieloną zniszczoną na skutek bytowania zwierzyny od średniej masy zielonej na powierzchni nieuszkodzonej należy odjąć średnią masę zieloną na powierzchni uszkodzonej.

Wyliczenie procentu utraty masy zielonej

$$\frac{\text{średnia masa zielona zniszczona}}{\text{średnia masa zielona na pow. nieuszkodzonej}} \times 100\% = \text{Procent utraty masy zielonej}$$

Wyliczenia

4,0 kg

----- x 100% = 47,06 %

8,5 kg

Aby ustalić procent utraty masy zielonej tj. procent zniszczenia należy:
podzielić średnią masę zieloną jaka uległa zniszczeniu przez średnią masę zieloną z pow.
nieuszkodzonej,
a uzyskany wynik należy pomnożyć przez 100 %

Obliczanie rozmiaru szkody

$$R_{sz} = P_z \times P$$

gdzie:

R_{sz} - rozmiar szkody

P_z - powierzchnia zredukowana

P - plon z 1 ha

Wyliczenia

$$P_z = 1 \text{ ha} \times 47,06\% = 0,4706 \text{ ha}$$

$$R_{sz} = 0,4706 \text{ ha} \times 21,25 \text{ t/ha} = 10 \text{ ton masy zielonej}$$

Rozmiar szkody jest to ustalona powierzchnia zredukowana pomnożona przez plon z 1 ha

Przeliczenia masy zielonej na obornik

Poplony mogą dać 15 do 30 ton masy zielonej z 1 ha będącej znakomitym nawozem.

Świeża masa przyoranych roślin może zastąpić ok. 8 do 20 t obornika.

Dlatego też jeżeli **poplon był przeznaczony do zaorania** możemy przeliczyć masę zieloną **na obornik** (przy użyciu współczynnika od 0,53 do 0,67).

Wyliczenia

10 tony masy zielonej x 0,60 = **6 ton obornika**

Przeliczamy masę zieloną na obornik, ponieważ nie ma skupu masy zielonej.
Możemy również zastosować współczynnik przeliczeniowy na jednostki zbożowe.

Obliczanie wysokości odszkodowania

$$W = R_{sz} \times C - K$$

gdzie:

W – wysokość odszkodowania

Rsz - rozmiar szkody

C – wartość danego płodu rolnego wyrażona przez jego cenę skupu w rejonie powstania szkody, a jeżeli skup nie jest prowadzony, wartość wyrażona przez jego cenę rynkową z dnia ostatecznego szacowania szkody w rejonie jej powstania

K - koszty nieponiesione (zbioru, transportu, przechowywania), które ustala się indywidualnie dla każdej uprawy, uwzględniając nakłady, jakie poszkodowany musiałby ponieść na zebranie plonu objętego odszkodowaniem

Wyliczenia

$$W = 6 \text{ t} \times 70,00 \text{ zł/t} - 0 = 420,00 \text{ zł}$$

17

Wysokość odszkodowania za szkody w uprawach ustala się, mnożąc rozmiar szkody przez wartość danego płodu rolnego wyrażoną przez jego cenę skupu w regionie powstania szkody, a jeżeli skup nie jest prowadzony – przez wartość wyrażoną przez jego cenę rynkową z dnia szacowania ostatecznego szkody w regionie jej powstania.

Wysokość odszkodowania pomniejsza się odpowiednio o nieponiesione koszty zbioru, transportu i przechowywania, które ustala się indywidualnie dla każdej uprawy z uwzględnieniem niezbędnych nakładów, jakie poszkodowany musiałby ponieść na zebranie, transport i przechowywanie plonu objętego odszkodowaniem.

Lasy Państwowe
DLA LASU, DLA LUDZI

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

www.lasy.gov.pl

18